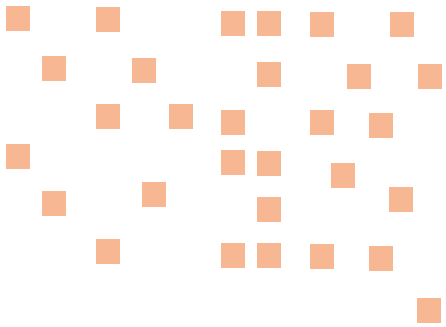

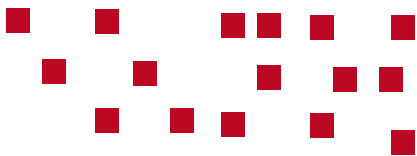
MONGOLIA

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej.

DPU-WIKP-424/228/2024
29.04.2024

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Mongolii

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

Ludność: 3.255.468 (dane 2023)^[1]

Skład etniczny: Mongołowie (Chalhasi) 83,8 %, Kazachowie – 3,8%, Derbeci, 2,6% Bajaci .2%, Buriaci 1,4%, Dzachaczyni 1,2%, Dariganga 1,1% i inne 4,1% (dane 2020).^[2]

Skład religijny: buddyści 51,7%; muzułmanie 3,2%; wyznawcy szamanizmu 2,5%; chrześcijanie 1,3%; inne wyznanie 0,7%, nieokreślone 40,6% (dane 2020)^[3]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

W 1921 r. Mongołowie wpierani przez Rosjan (zarówno antybolszewików, jak i bolszewików) rozpoczęli ogólnonarodowe powstanie przeciwko Chinom, do których od kilku wieków należała duża część Mongolii. W 1924 r. powstała Mongolska Republika Ludowa. Z czasem wprowadzony został system jednopartyjny. Mimo formalnej niepodległości kraj pozostawał przez następne 70 lat pod kontrolą władz w Moskwie, (wiele państw świata uważało go nadal za część Chin) aż do upadku ZSRR w 1991 r. Ostatnie wojska rosyjskie opuściły Mongolię w 1992 r.^[4] W tym samym roku władze Mongolii uchwaliły nową Konstytucję, zgodnie z którą Mongolia jest republiką.^[5]

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Podział administracyjny. Kraj dzieli się na **21 ajmaków** (inaczej województw): bajanchongorski, bajanolgijski, bulgański, centralny, chentejski, chubsugulski, darchański, dzwchański, gobijsko-ałtajski, gobijsko-sumberski, kobdoski, orchoński, południowochangajski, północnochangajski, selengijski, suchebatorski, środkowogobijski, uwski, wschodni, wschodniogobijski oraz 1 miasto wydzielone Ułan Bator, które jest stolicą kraju.^[6]

¹ CIA, The World Fact Book, Mongolia, 24.04.2024, <https://www.CIA.gov/the-world-factbook/countries/mongolia/>

² CIA, The World Fact Book, Mongolia, 24.04.2024, <https://www.CIA.gov/the-world-factbook/countries/mongolia/>

³ CIA, The World Fact Book, Mongolia, 24.04.2024, <https://www.CIA.gov/the-world-factbook/countries/mongolia/>

⁴ Plwiki.pl, Mongolia, brak daty publikacji, <https://plwiki.pl/Leksykon/Mongolia>

⁵ PWN, Mongolia, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Mongolia-Ustroj-polityczny;4574826.html>

⁶ CIA, The World Fact Book, Mongolia, 24.04.2004, <https://www.CIA.gov/the-world-factbook/countries/mongolia/>

Ajmaki dzielą się na **somony** (odpowiedniki powiatów).^[7]

STRUKTURA WŁADZY

Głowa państwa. Na czele państwa stoi prezydent wybierany w wyborach powszechnych zwykłą większością głosów na czteroletnią kadencję, z możliwością jednorazowej reelekcji. Kandydaci na prezydenta nominowani są przez partie polityczne posiadające swoich reprezentantów w składzie Wielkiego Churału Państwowego.^[8]

Ostatnie wybory prezydenckie, które odbyły się w dniu 9 czerwca 2021 r., wygrał, zdobywając 72% głosów, kandydat Mongolskiej Partii Ludowej, **Ukhnaa KHURELSUKH** (Ukhnaagiin Khürelsühkh).^[9]

Rząd i premier. Na czele rządu stoi premier powoływany przez wielki Churał Państwowy. Do kompetencji premiera należy m.in. powołanie rządu.^[10]

Aktualnym premierem Mongolii jest **Luvsannamsrai Oyun-Erdene**, który objął stanowisko 27 stycznia 2021 r., kilka dni po tym jak niespodziewanie zrezygnował z niego dotychczasowy premier **Khurelsukh Ukhnaa**. Do rezygnacji doszło po tym jak mieszkańcy Mongolii zaczęli organizować protesty z powodu ograniczeń pandemicznych ingerujących w wolności obywatelskie oraz powodujące jeszcze większe trudności gospodarcze.^{[11][12]}

Parlament i wybory parlamentarne. Władzę ustawodawczą w Mongolii sprawuje **Wielki Churał Państwowy (Ulsyn Ikh Khural)**. W wyniku ostatnich wyborów parlamentarnych, przeprowadzonych w czerwcu 2020 r., rządząca Mongolska Partia Ludowa, zapewniła sobie 62 z 76 miejsc w Wielkim Churale Państwowym. Opozycyjna Partia Demokratyczna zdobyła 11 mandatów w parlamencie.^[13]

Kolejne wybory parlamentarne przewidziane są na czerwiec 2024 r.^[14]

SYSTEM PRAWNY

System prawny Mongolii jest oparty rzymsko-germańskiej tradycji prawnej z wpływami radzieckimi.^[15]

⁷ Wikipedia, Ajmaki Mongolii, https://pl.wikipedia.org/wiki/Ajmaki_Mongolii

⁸ CIA, The World Factbook, Mongolia, 24.04.2024, <https://www.CIA.gov/the-world-factbook/countries/mongolia/>

⁹ CIA, The World Factbook, Mongolia, 24.04.2024, <https://www.CIA.gov/the-world-factbook/countries/mongolia/>

¹⁰ CIA, The World Factbook, Mongolia, 24.04.2024, <https://www.CIA.gov/the-world-factbook/countries/mongolia/>

¹¹ Reuters, Mongolian prime minister submits resignation after COVID-19 protests, 21.01.2023, <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-mongolia-idUSKBN29Q1GT>

¹² CIA, The World Factbook, Mongolia, 24.04.2023, <https://www.CIA.gov/the-world-factbook/countries/mongolia/>

¹³ Eurasian Research Institute, Highlights of the Parliamentary Elections in Mongolia of 2020, <https://www.eurasian-research.org/publication/highlights-of-the-parliamentary-elections-in-mongolia-of-2020/>

¹⁴ CIA, The World Factbook, Mongolia, 24.04.2024, <https://www.CIA.gov/the-world-factbook/countries/mongolia/>

¹⁵ CIA, The World Factbook, Mongolia, 24.04.2024, <https://www.CIA.gov/the-world-factbook/countries/mongolia/>

KARA ŚMIERCI

Aktualnie prawo Mongolii nie przewiduje kary śmierci za jakiegokolwiek przestępstwo.^[16]

W lipcu 2017 r. parlament mongolski przyjął zmiany w Kodeksie Karnym Mongolii dot. zniesienia kary śmierci. Reforma przepisów wprowadziła zakaz skazywania i wykonywania wyroków kary śmierci w odniesieniu do wszystkich rodzajów przestępstw.^[17]

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

W Mongolii nie mierzy się obecnie z żadnymi zewnętrznymi zagrożeniami. Na jej terytorium nie działają także żadne nielegalne ugrupowania zbrojne.^[18] Sytuacja na całym terytorium kraju uznawana jest za stabilną.^[19]

Priorytetem Mongolii w polityce bezpieczeństwa ze względu na położenie jest utrzymywanie dobrych stosunków z sąsiadami – Chinami i Rosją, a także wdrażanie koncepcji „trzeciego partnera”, gdzie „trzecim partnerem” jest grupa silnych państw m.in. Stany Zjednoczone, Niemcy, Japonia, oraz szereg mniejszych państw.^[20]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

W Mongolii nie obowiązują obecnie żadne rozporządzenia specjalne.

WPŁYW KONFLIKTU NA SYTUACJĘ LUDNOŚCI CYWILNEJ

Nie dotyczy.

RODZAJE ZAGROZEŃ DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM

Nie dotyczy.

¹⁶ Amnesty International, Death Sentences and Executions 2021, 05.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2073393.html>

¹⁷ Amnesty International, Mongolia: death penalty confined to history as new Criminal code comes into effect, 1.07.2017 r., <http://www.refworld.org/docid/595a316d4.html>

¹⁸ CIA, The World Fact Book, Mongolia, 24.04.2024, <https://www.CIA.gov/the-world-factbook/countries/mongolia/>

¹⁹ USA, Osac.gov, Mongolia 2020 Crime & Safety Report, 17.03.2020 r., <https://www.osac.gov/Content/Report/930cac54-dd6a-4174-bd06-1838c16c2880>

²⁰ Erdene-Ochir T., Evolution of Mongolian National Security Strategy and Foreign Policy: Objectives, Opportunities, Challenges and Potential Applicability, 03.2022, <https://apps.dtic.mil/sti/trecms/pdf/AD1173296.pdf>

OFIARY DZIAŁAŃ WOJENNYCH

Nie dotyczy.

OFIARY DZIAŁAŃ PARTYZANCKICH

Nie dotyczy.

OFIARY DZIAŁAŃ ODWETOWYCH

Nie dotyczy.

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU

Nie dotyczy.

PRZEMOC WOBEC LUDNOŚCI CYWILNEJ NIEZWIĄZANA Z KONFLIKTEM

TERRORYZM

W Mongolii nie wykryto żadnych aktywnych grup terrorystycznych. Nie miały również miejsca żadne ataki grup międzynarodowych. ^[21]^[22]

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA

W Mongolii nie dochodzi do tego typu zdarzeń.

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

W dniach 7-8 kwietnia 2022 r. odbył się masowy protest młodzieży mongolskiej na placu Sukhbaator w Ułan-Bator. Protestujący domagali się zmiany polityki w różnych aspektach gospodarczych Mongolii, żądano zmiany opodatkowania, tworzenia miejsc pracy, innej alokacji zasobów, zmniejszenia inflacji, a także niezależnego sądownictwa, które mogłoby zapewnić kontrolę i weryfikację raportu finansowego parlamentarzystów. ^[23]

Według niektórych protestujących, po zakończeniu pokojowego protestu 7 kwietnia, około 20 osób zostało zatrzymanych i pobitych przez policję. Stało się to około 4 nad

²¹ Australia, Department of Foreign Affairs and Trade, Smartraveller Mongolia, 27.01.2023, <https://www.smartraveller.gov.au/destinations/asia/mongolia>

²² UN, Statement by H.E. Mr. Enkhbold Vorshilov, Ambassador and Permanent Representative of Mongolia to the United Nations on measures to eliminate international terrorism, 6.08.2020, https://www.un.org/en/ga/sixth/75/pdfs/statements/int_terrorism/02mtg_mongolia.pdf

²³ The Diplomat, Lkhajav B., Youth Protests Stretches Into Day 2 in Mongolia, 8.04.2022, <https://thediplomat.com/2022/04/youth-protest-stretches-into-day-2-in-mongolia/>

ranem.^[24] Zatrzymano 67 osób.^[25] Zdjęcia wielu policjantów bijących jedną osobę wywołały oburzenie w mediach społecznościowych i sprzeciw wobec stosowania przez policję przemocy w celu utrzymania porządku.^[26]

Podobne protesty miały miejsce od 5 grudnia 2022 r. w Ułan Bator, po tym, jak rząd Mongolii potwierdził podejrzenia o korupcję w państwowej kopalni węgla, Erdenes-Tavantolgoi JSC. Protesty zdominowali młodzi ludzie.^[27] Agencja Reuters donosi, że 6 grudnia 2022 roku doszło do starć z policją, kiedy to protestujący próbowali szturmować budynek parlamentu.^[28]

Niektórzy uczestnicy i obserwatorzy zauważyli, że zatrzymania po tym incydencie wydawały się być wymierzone w demonstrantów bezzasadnie, ale nie ma znaczących dowodów na potwierdzenie tego twierdzenia.^[29] Brak jest doniesień o ofiarach śmiertelnych protestów.^[30]

W okresie od stycznia 2023 do 31.03.2024 nie odnotowano tego typu zdarzeń.^[31]

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

Na terenie Mongolii aktywne są zorganizowane grupy przestępcze trudniące się handlem ludźmi oraz przemytem narkotyków. Krajowe i zagraniczne ofiary handlu ludźmi, wykorzystywane są w Mongolii, ale także ofiary z Mongolii wykorzystywane są za granicą.^[32] Głównymi ofiarami są mongolskie dziewczęta i młode kobiety, przede wszystkim, w celu wykorzystywania seksualnego lub zawierania komercyjnych małżeństw, ale zdarzają się przypadki mężczyzn i kobiet zmuszanych do pracy przymusowej.^[33]

Handlarze traktują Mongolię również jako punkt przerzutowy ofiar wykorzystywanych w handlu seksualnym oraz pracy przymusowej w Rosji i ChRL. Większość przypadków handlu seksualnego mongolskimi ofiarami z obszarów wiejskich i słabo rozwiniętych obszarów gospodarczych ma miejsce w Ułan Bator, ośrodkach prowincjonalnych i na obszarach przygranicznych.^{[34][35]}

²⁴ The Diplomat, Lkhajav B., Youth Protests Stretches Into Day 2 in Mongolia, 8.04.2022, <https://thediplomat.com/2022/04/youth-protest-stretches-into-day-2-in-mongolia/>

²⁵ ACLED, Mongolia 1.01.2022-21.07.2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

²⁶ The Diplomat, Lkhajav B., Youth Protests Stretches Into Day 2 in Mongolia, 8.04.2022, <https://thediplomat.com/2022/04/youth-protest-stretches-into-day-2-in-mongolia/>

²⁷ East Asian Forum, Dierkes J., Mongolian government under pressure as its foreign policy options are squeezed by Russia's invasion of Ukraine, 25.01.2023, <https://www.eastasiaforum.org/2023/01/25/mongolian-government-under-pressure-as-its-foreign-policy-options-are-squeezed-by-russias-invasion-of-ukraine/>

²⁸ Reuters, Mongolian clash with police in protest against inflation and graft, 6.12.2022, <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/mongolians-clash-with-police-protest-against-inflation-graft-2022-12-06/>

²⁹ Freedom House, Freedom of the World 2023, Mongolia, <https://freedomhouse.org/country/mongolia/freedom-world/2023>

³⁰ ACLED, Mongolia 1.01.2022-21.07.2023, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

³¹ ACLED, Magnolia, 1.01.2023-31.03.2024, <https://acleddata.com/dashboard/#/dashboard>

³² US Department of State, 2023 Trafficking in Persons Report: Mongolia, 20.03.2023, <https://www.state.gov/reports/2023-trafficking-in-persons-report/mongolia/>

³³ IOM, Mongolia, <https://www.iom.int/countries/mongolia>

³⁴ USA, Osac.gov, Mongolia 2020 Crime & Safety Report, 17.03.2020 r., <https://www.osac.gov/Content/Report/930cac54-dd6a-4174-bd06-1838c16c2880>

³⁵ US Department of State, 2023 Trafficking in Persons Report: Mongolia, 20.03.2023, <https://www.state.gov/reports/2023-trafficking-in-persons-report/mongolia/>

Mongolia ma ograniczoną możliwość monitorowania swoich rozległych granic z Rosją i Chinami, co jest istotne w walce z przemytem i handlem narkotykami, ale używanie narkotyków i handel nimi pozostają w tym kraju ograniczone i niewyszukane. Istnieje czarny rynek przemycanych towarów, który wydaje się być w dużej mierze powiązany z unikaniem płacenia podatków. Nic nie wskazuje na to, by międzynarodowi handlarze narkotyków wykorzystywali mongolski system bankowy, nie odnotowano też przypadków finansowania terroryzmu. ^[36]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Prawo przewiduje wolność przemieszczania się wewnętrznego, podróży zagranicznych, emigracji i repatriacji, a rząd generalnie przestrzega tych praw. ^{[37][38]}

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

Biorąc pod uwagę tradycje nomadyczne Mongolii, migracja wewnętrzna wciąż należy do ważnych trendów w tym kraju. W latach 90-tych, po utracie subsydiów sowieckich i otwarciu się na gospodarkę rynkową widoczne były migracje z miast do wiejskich części kraju. Spowodowało to możliwość swobodnego przemieszczania się po kraju i powrotu do gospodarki wiejskiej oraz hodowli bydła. Jednakże w ostatnich latach kierunek ten się odwrócił i najwięcej ludności migruje do miast, szczególnie do stolicy Ułan-Bator. ^[39] Liczba nowo zarejestrowanych migrantów wewnętrznych w stolicy kraju wynosiła 39 515 w 2020 roku i 25 695 w 2021 roku. ^[40]

Wśród głównych przyczyn migracji można wymienić poszukiwanie pracy, niesatysfakcjonujące warunki życia, brak dostępu do opieki medycznej i edukacji. Ciągły napływ ludności do Ułan-Bator zwiększa presję na rząd w celu tworzenia odpowiednich warunków dla migrantów. Niesie też konsekwencje ekologiczne, a także przyczynia się do bezrobocia i ubóstwa. Z kolei wyludnianie obszarów wiejskich powoduje pustoszenie terenów. ^[41]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

Nie zanotowano przymusowych wewnętrznych przesiedleń na terenie Mongolii.

³⁶ KnowYourCountry, Mongolia Country Summary 2022, <https://www.knowyourcountry.com/mongolia>

³⁷ US Department of State, 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Mongolia, 22.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/mongolia/>

³⁸ Freedom House, Freedom of the World 2023, Mongolia, <https://freedomhouse.org/country/mongolia/freedom-world/2023>

³⁹ IOM, Mongolia: Internal Migration Study, https://publications.iom.int/system/files/pdf/mongolia_internal_migration_study.pdf

⁴⁰ IOM, Internal Migration Situation in Mongolia: Situation Analysis Report. IOM, Ulaanbaatar, 2023, <https://publications.iom.int/system/files/pdf/Internal-Migration-Situation-in-Mongolia.pdf>

⁴¹ IOM, Mongolia: Internal Migration Study, https://publications.iom.int/system/files/pdf/mongolia_internal_migration_study.pdf

UCHODŹCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Nie istnieją skupiska uchodźców z Mongolii w krajach sąsiednich, aczkolwiek notuje się migrację zarobkową. Najpopularniejsze kierunki migracji to kraje Azji: Chiny, Rosja, Korea Płd. i Japonia, a także niektóre kraje europejskie: Belgia, Czechy, Niderlandy, Norwegia, Szwecja, Szwajcaria oraz Stany Zjednoczone. ^[42]

PODSUMOWANIE

Zgodnie z Konstytucją z 1992 r., Mongolia jest republiką, na której czele stoi prezydent, wybierany na 4 lata w wyborach powszechnych.

Ogólną sytuację w sferze politycznej oraz bezpieczeństwa w Mongolii można określić jako stabilną. W Mongolii aktualnie nie toczy się żaden konflikt zewnętrzny ani wewnętrzny. W ostatnich latach nie odnotowano zamachów terrorystycznych.

Istotną zmianą było przyjęcie przez parlament mongolski w dniu 1 lipca 2017 r. nowych zapisów w Kodeksie Karnym Mongolii znoszących karę śmierci za wszystkie rodzaje przestępstw.

⁴² Amicus, Mongolians all around the World, <https://www.amicusmongolia.com/mongolians-all-around-the-world.html>

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA:

1. ACLED, Magnolia, 1.01.2023-31.03.2024, <https://acleddata.com/dashboard///dashboard>
2. Amicus, Mongolians all around the World, <https://www.amicusmongolia.com/mongolians-all-around-the-world.html>
3. Amnesty International, Death Sentences and Executions 2021, 05.2022, <https://www.ecoi.net/en/document/2073393.html>
4. Amnesty International, Mongolia: death penalty confined to history as new Criminal code comes into effect, 1.07.2017 r., <http://www.refworld.org/docid/595a316d4.html>
5. Australia, Department of Foreign Affairs and Trade, Smartraveller Mongolia, 27.01.2023, <https://www.smartraveller.gov.au/destinations/asia/mongolia>
6. The CIA World Factbook, Mongolia, 24.04.2023, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/mongolia/>
7. East Asian Forum, Dierkes J., Mongolian government under pressure as its foreign policy options are squeezed by Russia's invasion of Ukraine, 25.01.2023, <https://www.eastasiaforum.org/2023/01/25/mongolian-government-under-pressure-as-its-foreign-policy-options-are-squeezed-by-russias-invasion-of-ukraine/>
8. Erdene-Ochir T., Evolution of Mongolian National Security Strategy and Foreign Policy: Objectives, Opportunities, Challenges and Potential Applicability, 03.2022, <https://apps.dtic.mil/sti/trecms/pdf/AD1173296.pdf>
9. Eurasian Research Institute, Highlights of the Parliamentary Elections in Mongolia of 2020, <https://www.eurasian-research.org/publication/highlights-of-the-parliamentary-elections-in-mongolia-of-2020/>
10. Freedom House, Freedom of the World 2023, Mongolia, <https://freedomhouse.org/country/mongolia/freedom-world/2023>
11. IOM, . Internal Migration Situation in Mongolia: Situation Analysis Report. IOM, Ulaanbaatar,2023, <https://publications.iom.int/system/files/pdf/Internal-Migration-Situation-in-Mongolia.pdf>
12. IOM, Mongolia, <https://www.iom.int/countries/mongolia>
13. IOM, Mongolia: Internal Migration Study, https://publications.iom.int/system/files/pdf/mongolia_internal_migration_study.pdf
14. KnowYourCountry, Mongolia Country Summary 2022, <https://www.knowyourcountry.com/mongolia>
15. Plwiki.pl, Mongolia, brak daty publikacji, <https://plwiki.pl/Leksykon/Mongolia>
16. PWN, Mongolia, <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/Mongolia-Ustroj-polityczny;4574826.html>

17. Reuters, Mongolian clash with police in protest against inflation and graft, 6.12.2022, <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/mongolians-clash-with-police-protest-against-inflation-graft-2022-12-06/>
18. Reuters, Mongolian prime minister submits resignation after COVID-19 protests, 21.01.2023, <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-mongolia-idUSKBN29Q1GT>
19. The Diplomat, Lkhajav B., Youth Protests Stretches Into Day 2 in Mongolia, 8.04.2022, <https://thediplomat.com/2022/04/youth-protest-stretches-into-day-2-in-mongolia/>
20. U S Department of State, 2019 Country Reports on Human Rights Practices - Mongolia, 11.03.2020 r., <https://www.ecoi.net/en/document/2026429.html>
21. UN, Statement by H.E. Mr. Enkhbold Vorshilov , Ambassador and Permanent Representative of Mongolia to the United Nations on measures to eliminate international terrorism, 6.08.2020, https://www.un.org/en/ga/sixth/75/pdfs/statements/int_terrorism/02mtg_mongolia.pdf
22. US Department of State, 2023 Country Reports on Human Rights Practices: Mongolia, 22.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/mongolia/>
23. US Department of State, 2023 Trafficking in Persons Report: Mongolia, 20.03.2023, <https://www.state.gov/reports/2023-trafficking-in-persons-report/mongolia/>
24. USA, Osac.gov, Mongolia 2020 Crime & Safety Report, 17.03.2020 r., <https://www.osac.gov/Content/Report/930cac54-dd6a-4174-bd06-1838c16c2880>
25. Wikipedia, Ajmaki Mongolii, https://pl.wikipedia.org/wiki/Ajmaki_Mongolii